

# Cuprins

<b>PARTEA I. GENERALITĂȚI</b>	<b>1</b>
<b>Capitolul I. Organizația internațională</b>	<b>1</b>
<b>Capitolul al II-lea. Cele mai importante organizații internaționale</b>	<b>3</b>
§1. <i>Organizația Națiunilor Unite</i>	3
§2. <i>Organizația pentru Securitate și Cooperare în Europa</i>	5
§3. <i>Organizația Atlanticului de Nord (NATO)</i>	7
§4. <i>Consiliul Europei</i>	9
<b>PARTEA A II-A. SCURT ISTORIC AL ÎNFIINȚĂRII ȘI FUNCȚIONĂRII COMUNITĂȚILOR EUROPENE ȘI A UNIUNII EUROPENE</b>	<b>12</b>
<b>Capitolul I. Ideea înființării unei Europe Unite</b>	<b>12</b>
<b>Capitolul al II-lea. Etapele creării și dezvoltării Comunităților     Europene și a Uniunii Europene</b>	<b>16</b>
§1. <i>Perioada 1945-1949 de pregătire a înființării Comunităților         Europene</i>	16
§2. <i>Perioada 1950-1960 de înființare a Comunităților Europene</i>	18
§3. <i>Perioada 1960-1969 de criză și de consolidare a celor trei         Comunități</i>	20
§4. <i>Perioada 1970-1989 de avânt în procesul de integrare         europeană</i>	22
§5. <i>Perioada 1990-2003 de adâncire a integrării europene și de         pregătire pentru extinderea spre Est</i>	26
§6. <i>Perioada 2004-2009 de extindere a integrării spre Europa         de Est</i>	31
§7. <i>Perioada 2010- de căutare a unei noi identități într-o lume         globalizată</i>	33
<b>Capitolul al III-lea. Aderarea de noi state la Uniunea Europeană     și posibilitatea ieșirii statelor din această organizație     internațională</b>	<b>34</b>
§1. <i>Aderarea la Uniunea Europeană</i>	34
§2. <i>Statutul României față de CE și UE</i>	36
§3. <i>Tratatul de aderare încheiat între România și UE</i>	39
3.1. <i>Date prealabile</i>	39
3.2. <i>Structura tratatului și prevederile cele mai importante</i>	40
3.3. <i>Dispoziții tranzitorii</i>	43

3.4. Clauze de salvagardare _____	44
§4. <i>Ieșirea sau excluderea unui stat membru din Uniunea Europeană</i> _____	47
§5. <i>Cooperarea consolidată sau intensificată</i> _____	50
<b>PARTEA III-A. DEFINIȚIA, PRINCIPIILE ȘI IZVOARELE DREPTULUI UNIUNII EUROPENE</b> _____	<b>53</b>
<b>Capitolul I. Drept european. Drept unional. Drept comunitar.</b>	
<b>Definiție</b> _____	<b>53</b>
<b>Capitolul al II-lea. Principiile fundamentale ale dreptului unional</b> _____	<b>56</b>
§1. <i>Principiul atribuirii (sau împuternicirii speciale limitate)</i> _____	56
§2. <i>Principiul împuternicirii implicite (implied powers)</i> _____	60
§3. <i>Principiul subsidiarității</i> _____	62
§4. <i>Principiul proporționalității</i> _____	66
§5. <i>Principiul echilibrului instituțional („checks and balances”)</i> _____	67
§6. <i>Principiul rangului prioritar al dreptului unional față de dreptul național</i> _____	67
§7. <i>Principiul aplicării directe al dreptului unional</i> _____	79
§8. <i>Principiul respectării drepturilor fundamentale ale omului</i> _____	84
§9. <i>Principiul transparenței și democrației</i> _____	91
<b>Capitolul al III-lea. Izvoarele dreptului unional</b> _____	<b>92</b>
§1. <i>Izvoarele originare sau primare</i> _____	93
§2. <i>Izvoarele secundare sau derivate</i> _____	120
§3. <i>Izvoarele nescrise ale dreptului unional</i> _____	131
§4. <i>Izvoarele complementare ale dreptului unional</i> _____	132
<b>Capitolul al IV-lea. Aplicarea dreptului unional în timp, spațiu și asupra persoanelor</b> _____	<b>138</b>
<b>Capitolul al V-lea. Cetățenia unională</b> _____	<b>141</b>
§1. <i>Precizări prelabile</i> _____	141
§2. <i>Definiție</i> _____	142
§3. <i>Drepturile ce decurg din statutul de cetățean unional</i> _____	144
<b>PARTEA A IV-A. INSTITUȚIILE UNIUNII EUROPENE</b> _____	<b>149</b>
<b>Capitolul I. Instituțiile principale ale Uniunii Europene</b> _____	<b>150</b>
§1. <i>Consiliul European</i> _____	150
§2. <i>Consiliul Uniunii Europene</i> _____	154
§3. <i>Comisia Europeană</i> _____	162
§4. <i>Parlamentul European</i> _____	169
§5. <i>Procesul legislativ unional</i> _____	188
5.1. <i>Precizări prelabile</i> _____	188

5.2. Procedura legislativă ordinară sau a codeciziei (art. 294 TFUE)	190
5.3. Procedura legislativă specială	192
§6. <i>Curtea de Conturi</i>	200
§7. <i>Banca Centrală Europeană</i>	203
<b>Capitolul al II-lea. Organele secundare (consultative) ale Uniunii Europene</b>	<b>209</b>
§1. <i>Comitetul Economic și Social (ECOSOC)</i>	209
§2. <i>Comitetul Regiunilor (art. 305-307 TFUE)</i>	212
§3. <i>Banca Europeană de Investiții</i>	213
§4. <i>Europol</i>	216
§5. <i>Perspectivile creării unei Procuraturi Europene</i>	218
§6. <i>Alte organe ale Uniunii Europene</i>	229
<b>PARTEA V-A. JUSTIȚIA UNIONALĂ</b>	<b>232</b>
<b>Capitolul I. Generalități</b>	<b>232</b>
§1. <i>Sistemul jurisdicțional unional prezentat în date cronologice</i>	232
§2. <i>Noțiunea și natura juridică a Curții de Justiție a Uniunii Europene</i>	236
§3. <i>Principiile fundamentale de funcționare și caracteristicile semnificative ale Curții</i>	240
§4. <i>Sedes materiae</i>	242
4.1. <i>Curtea de Justiție a Uniunii Europene</i>	242
4.2. <i>Tribunalul</i>	245
4.3. <i>Tribunalul Funcției Publice</i>	245
<b>Capitolul al II-lea. Componenta Curții de Justiție a Uniunii Europene</b>	<b>246</b>
§1. <i>Judecătorii. Numirea, numărul și statutul lor</i>	246
§2. <i>Președintele Curții și completele</i>	250
§3. <i>Avocații generali</i>	252
§4. <i>Grefierul-șef și funcțiile lui</i>	255
<b>Capitolul al III-lea. Competența organelor jurisdicționale unionale</b>	<b>257</b>
§1. <i>Competența Curții de Justiție a Uniunii Europene</i>	257
§2. <i>Competența Tribunalului</i>	264
§3. <i>Competența Tribunalului Funcției Publice</i>	266
§4. <i>Conflictele de competență și declinarea competenței</i>	268
4.1. <i>Conflicte de competență între instanțele naționale și cele         unionale</i>	268
4.2. <i>Conflicte de competență între instanțele unionale</i>	268

4.3. Conflicte de competență între instanțele unionale și cele internaționale	270
<b>Capitolul al IV-lea. Drept procesual unional</b>	<b>274</b>
§1. <i>Introducerea acțiunii și procedura scriptică</i>	275
1.1. Părțile în procesul unional	275
1.2. Reprezentarea procesuală și avocatul obligatoriu	278
1.3. Intervenienții în procesul unional	281
1.4. Condițiile cererii de chemare în judecată	283
1.5. Întâmpinarea	289
1.6. Numirea raportorului și al avocatului general	290
1.7. Limba procesuală	292
§2. <i>Procedura orală</i>	295
2.1. Discuțiile contradictorii ale părților și administrarea probelor	295
2.2. Concluziile avocatului general	300
2.3. Redeschiderea procedurii orale	302
2.4. Excepții procesuale și procedurale, chestiunile prealabile ce împiedică rezolvarea fondului. Sentințele interlocutorii	303
§3. <i>Hotărârea</i>	306
3.1. Deliberarea și pronunțarea	306
3.2. Formele hotărârilor și tehnica elaborării lor	308
3.3. Obținerea hotărârilor provizorii (art. 39 din Statutul CJUE)	309
3.4. Căi alternative de tranșare a litigiilor	315
3.5. Cererea pentru interpretare și cererea pentru obținerea unei formule executorii privind executarea bunurilor aparținând Uniunii Europene	318
3.6. Executarea hotărârilor	321
3.7. Termenele procesuale (art. 80 C. proc. CJUE)	324
3.8. Cheltuielile de judecată	328
3.9. Asistența juridică gratuită	332
§4. <i>Căile de atac</i>	334
4.1. Recursul	334
4.1.1. <i>Hotărârile atacabile</i>	334
4.1.2. <i>Recurenții posibili</i>	335
4.1.3. <i>Termenele de recurs</i>	336
4.1.4. <i>Motivele de recurs</i>	336
4.1.5. <i>Cererea de recurs</i>	337
4.1.6. <i>Întâmpinarea intimatului</i>	338

---

4.1.7. Soluții	339
4.1.8. Procedura în fața Tribunalului după retrimiteră	341
4.2. Căile de atac extraordinare. Terța opoziție. Revizuirea	343
4.3. Reexaminarea	346
4.4. Opoziția și plângerea	347
§5. Principalele acțiuni exercitate în fața Curții de Justiție a Uniunii Europene	350
5.1. Noțiune și clasificare	350
5.2. Acțiunea în constatarea încălcării tratatelor unionale de către statele membre	351
5.2.1. Admisibilitatea acțiunii	352
5.2.2. Temeinicia acțiunii	359
5.2.3. Efectele deciziei CJUE	361
5.3. Acțiunea în anulare	364
5.3.1. Noțiune și clasificare	364
5.3.2. Admisibilitatea acțiunii	366
5.3.3. Temeinicia acțiunii în anulare	374
5.3.4. Efectele hotărârii de anulare	378
5.4. Excepția de ilegalitate	379
5.4.1. Noțiune și caractere	379
5.4.2. Părțile care pot invoca excepția	380
5.4.3. Actele normative ce pot fi atacate pe calea controlului incidental	382
5.4.4. Efectele admiterii excepției de ilegalitate	383
5.5. Acțiunea contra sancțiunilor pecuniare	384
5.6. Acțiunea în constatarea abținerii nejustificate	387
5.6.1. Considerații prealabile	387
5.6.2. Condiții de admisibilitate	388
5.6.3. Temeinicia acțiunii	391
5.6.4. Efectele hotărârii	392
5.7. Acțiunea în despăgubire	392
5.7.1. Precizări prealabile	392
5.7.2. Natura juridică a acțiunii în despăgubire extracontractuală	394
5.7.3. Calitatea procesuală activă și pasivă	396
5.7.4. Termenul de introducere a acțiunii	398
5.7.5. Temeinicia acțiunii	399
5.7.6. Prejudiciul și despăgubirea	401
5.7.7. Raportul de cauzalitate	403
5.7.8. Concluzii	403

5.8. Acțiunea preliminară _____	404
5.8.1. Sedes materiae _____	404
5.8.2. Specificitățile acțiunii preliminare _____	407
5.8.2.1. Obiectul acțiunii preliminare _____	407
5.8.2.2. Cauza acțiunii preliminare _____	409
5.8.2.3. Instanța națională ca subiect unic al acțiunii preliminare _____	412
5.8.2.4. Îndreptățirea sau obligația de a sesiza CJUE _____	415
5.8.2.5. Hotărârea instanței naționale de sesizare a CJUE _____	419
5.8.2.6. Hotărârea preliminară sau prehotărârea. Procedura în fața CJUE _____	424
5.8.2.7. Concluzii _____	429
5.9. Acțiunile în legătură cu serviciul introduse de funcționarii unionali _____	432
5.9.1. Precizări prealabile _____	432
5.9.2. Condiții de admisibilitate _____	435
5.9.3. Hotărârea _____	436
5.10. Acțiunea de arbitraj _____	437
5.10.1. Noțiune și condiții _____	437
5.10.2. Dreptul aplicabil _____	440
5.10.3. Hotărârea _____	441
5.11. Acțiunea pentru obținerea aprobării sau avizării _____	442
<b>PARTEA A VI-A. CELE PATRU LIBERTĂȚI FUNDAMENTALE _____</b>	<b>446</b>
<b>Capitolul I. Libera circulație a mărfurilor _____</b>	<b>446</b>
<b>Capitolul al II-lea. Libera circulație a forței de muncă     (și libertatea de stabilire) _____</b>	<b>457</b>
<b>Capitolul al III-lea. Libera circulație a capitalurilor _____</b>	<b>467</b>
<b>Capitolul al IV-lea. Libera circulație a serviciilor _____</b>	<b>468</b>
<b>DATELE PRINCIPALE ALE ȚĂRILOR MEMBRE ÎN UNIUNEA     EUROPEANĂ _____</b>	<b>470</b>
<b>BIBLIOGRAFIE SELECTIVĂ _____</b>	<b>477</b>
<b>INDEX _____</b>	<b>485</b>